

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fill. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a késiratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt áron számít fel.

A király ultimátuma.

Ha nem csalódunk, hét hónapi válság után mégis elérkeztünk a magyar politikai komédia utolsó felvonásához. És a király, a színmű írója, aki tudja, hogy a történelem számára a dolgok, gondoskodik róla, hogy a befejezés szenzációs és csattanós legyen. Olyan, hogy jól megjegyez-zék, akiket első sorban illet. Mert Magyarországon nagyon feledékenyek a pártvezér urak. Ezért van szükség arra a nem mindennapi látványos és kiállítós jelenetre, amelynek tegnap a bécsi Hofburg egyik ragyogó terme volt a színhelye. Nyolc magyar koalíciós ügyvivő telepedett le egy asztal körül a Burgban, amelynek főhe-lyén maga a hadúr ült. És ha nem tévedünk, a felséges úr, mint elnök, még j u s t h á n á l is szigorúbban bánt el az eljárendelt társasággal. Ellentmondás ott nem volt. Különvélemény nem volt. Csak egy irányítás volt, — a királyi parancs. Ezt teljesíteni kell, Jaj annak, aki nem tudja...

Mit kívánt a király a tegnapi koronatanácscon a magas színe elé rendelt, frakkba bújtatott nyolc gyászma-gyartól? Azt, amit úri körökben fölös-legesnek szoktak mondani: a szavuk beváltását. Erre igazi urat sohasem kell figyelmeztetni. De hát ők szegények, önmagukkal tehetetlen bábok, akiket fentről-letről ide-oda ráncigálnak, éppen nem bírnak szavuk urai lenni. Negyedfél esztendeje megígérték, a királyllyal kötött paktumban aláírásukkal megpecsételték, hogy megvalósítják a legalább is olyan arányú választójogi reformot, amilyen az előző kormányé volt. Az ígéretet nem váltották be, sőt, minden jel szerint, őszintén sohasem is akarták beváltani. Viszont azonban tág teret engedett a kabinet egyik fele az önálló bank agitációjának, a másik fele pedig a katonai kiegyezést rántotta elő, holott az egyik kérdés sincs benne a paktumban. A tegnapi sz e m b e s i t é s k o r ezeket mindenesetre számonkérte a vezérektől.

Kétségtelen, hogy a tegnapi koronatanácsossal a Burgban az elhatározás megsejére léptek. Ugy beszél-lik, hogy a király a híres 1905. szeptember 23-ka mintájára ultimátumot készült tegnap intézni a magyar vezérekhez. A legenergiusabb formában készült őket felhívni arra, hogy a paktumban vállalt kötelezettségnek

tegyenek eleget. Ébresszék új életre a koalíciót és alkossák meg az eddig folyvást elodázott általános szavazati jogot, minden egyéb vitás kérdés kikapcsolásával. Ha a vezérek erre a felfordult belpolitikai viszonyok miatt nem mernék vállalkozni, akkor a király tudtukra adja, hogy az ország közvéleménye előtt fogja megállapítani nyilvánvaló szöszegésüket, amelyet a koronával és a néppel szemben elkövettek és őket fogja felelőssé tenni az elkövetkezendő szigorú, esetleg imparlamentáris rendszabályokért.

Nagyon valószínű, hogy ezekre a rendszabályokra tényleg sor fog kerülni, mert a függetlenségi párt vezetői nem vezérei a pártnak, hanem azok a bank-politikusok, akiknek nem kell az olyan kibontakozás, amelyben nekik a hatalmon másokkal is osztozkodni kell. Ezeknek abban az esetben, ha Bécs nem hajlandó őket uralomra segíteni, kedvesebb a helyzet kiméletlen fölbontása és a konfliktus végleges kiéleltése. Szomorú, gyszos harc küszöbén állunk tehát, amelyben a megosztott és meghasonlott nemzettel szemben áll a bécsi kamarilla, gőgje teljében hivatkozva az adott szó szentségére. És ezzel az ürüggyel az új darabontok végig fognak gázolni ismét alkotmányunkon, rendeletekkel fognak kormányozni, amelyeket, ha újra létrejön a béke, becikkelyezhet majd a most elnémitandó országgyűlés — koalíciós mintára. Ezt tessék megköszönni a bankesoportnak, amely az egész krízist — a belügyminiszteri székért idézte föl.

Ki az »Éljen!« Minden napkeletekor egy új miniszterelnököt kap az ország. Az igaz, hogy a régi azért rendületlenül ül a bársonyszékben, de arra úgy tekintenek, mintha ott se ülne, pedig úgy lehet, hogy végeredményében ő marad ott.

Minden napra esik egy kombináció, amely egy újabb alakulásról szól; holott a marakodó koalíció, ha ezertelé huz is, együtt van s úgy lehet, hogy mindaddig együtt marad, amíg a mandátumuk le nem jár; sőt pár hét előtt már arról is szó volt, hogy még ennél is tovább maradjanak, mert a »nagy feladatot« nem bírják a hátralevő másfél év alatt elintézni; bár az útcasarki hordár is tudja, hogy nemcsak nagy, de még kis feladatot sem intéznek el; azaz dehogyan nem intéznek, ami a saját zsebkürről szól, azt mind elintézik, csak ami azzal ellentétben áll, az marad...

Egy nagy fene fába vágja most min-

den honmentő a fejszét; úgy hívják ezt a fát, hogy fúzió. De mentől több fejszecsapást kap ez a fá, annál rosszabb, mert amikor derékba lesz vágva, maga alá temeti mindazokat, akik a fát döngették.

A legérdekesebb a dologban az, hogy akárhányszor egy-egy kombináció kerül felszínre, annyiszor és annyi új (dehogyan új, régi név is kerül forgalomba, aki arra lenne hivatva, hogy megoldja a gordiusi csomót.

És szinte mosolyogni kénytelen az ember ezen a szomorú állapoton, hogy a koalíciós honmentők most csodálatosképpen nem találnak maguk közül olyat, aki meg tudná menteni a hazát; pedig három év előtt mind h ö s ö k, mind »é r f i a k«, mind »n a g y o k« voltak ők, akik ma még egy fedél alatt vannak; valamennyi külön-külön és együttvéte mentette a hazát épen azok ellen, akiket ma szemesítve tolnak előtérbe, hogy a »válságot« oldják meg.

Pedig dehogyan van válság!

Az ország egészen nyugodt, nem kíván mást, csak békeséget, hogy dolgait végezhesse, no meg hogy újabb terhekket ne nyomorítsák meg.

Amit ma válságnak neveznek a koalíciós honmentők, az kizárólag az ő válságuk, amelyből nem bírnak kilábalni s hol az egyik hol a másik »h a z a r u l ó t« hívják segítségül; hogy segítsék ki őket a hinárból.

De azok a koalíció által hazaárulóknak nyilvánított férfiak nem nagyon igyekeznek, az igazat megvallva: nem áll érdekükben, hogy igyekezzenek; úgy gondolkoznak, hogy: hadd fulladjon bele a koalíció a abba posványba, amelyben három évig olyan jól érezte magát s aztán ha nem ők, hanem a nemzet hívja őket, hogy a politikai hullákat takarítsák el, akkor majd elő, fognak lépni.

Ki az éljen?

Ez ma a jelszó a koalíciós táborban. S akárhogy erőlködnek; akiket éltetnek, nem akarják meghallani.

A szabadelvű párt felé hajbókol most a koalíció s mindennap kiszemel belőle egyet s elkialtja mellette: é l j e n ! De a kiszemelték szép csendesen visszahúzódnak s nem reagálnak a megtiszteltetésre, mert csatasorba csak akkor állanak, ha volt vezérük erre jelt ad.

És ha a jelt megkapják, [ők nem fogják kérdezni: Ki az éljen?]

S akkor aztán jó éjszakát neked koalíció...

Rendőri büntető bíraskodás.

Írta: EDVI ILLÉS KÁROLY.

A jogkereső és jogászközönség osztatlan örömmel fogadta a bel- és igazságügyminisztereknek a rendőri bíraskodás egységes szabályozása tárgyában kiadott rendeletét. Lapunk is tüzetesen foglalkozott e rendelettel,

melytől mindenki a ma még teljesen zavaros rendőri biraskodás folytán létező jogbizonytalanság megszűntetését várja.

Az öröm azonban ma még illuzórius, mert ez a rendelet egyelőre papíron marad. A 254. szakasza ugyanis azt mondja, hogy a rendelet azon a napon lép életbe, mely napon a minisztérium a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló 1901. évi XX. törvény cikk 13—22. szakaszait életbe lépteti. Ez némi fölvilágosítást igényel. Az 1901. évi XX. törvény cikk külön fejezetet szant a rendőri biraskodásnak. E fejezet a 13—22. szakaszokat foglalja át, melyekben a rendőri büntetőbiraskodásra hivatott alsó- és felsőfokú hatóságokról (13—26. szakasz), — a büntető parancsról (17—20. szakasz) s a főelbviteli határidőről (21. szakasz) van szó. A rendőri büntetőbiraskodás egyéb részleteit. A 22. szakasz szerint a bel- és igazságügyminiszterek által kiadandó egységes eljárási szabályzat alapítja meg. Ez az egységes eljárási szabályzat az, melyet a bel- és igazságügyminiszterek a hivatalos lap október elsején megjelent számában közzébojcsátottak s melynek 254. szakasza e rendelet életbe léptetéséhez a föltételek köti, hogy a minisztérium az 1901. évi XX. törvény cikk 13—22. szakaszait is életbe léptesse.

Ebből mindenekelőtt megtudja a nagyközönség, hogy a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvény most emittett rendelkezési máig sincsennek életbe léptetve. De látjuk azt is, hogy a míg e törvény életbe léptetése magára a minisztériumra van bízva: addig az ezzel kapcsolatos rendelet kiadására a bel- és igazságügyminisztek nyertek felhatalmazást. Az utóbbiak nyolc évi halogatás után végre eleget tettek a törvény megfigyasanak. A minisztérium azonban még máig sem állapította meg a rendőri büntetőbiraskodásról szóló törvényes rendelkezések életbe léptetésének határidejét. Kérdés, hogy van-e ennek valami tárgyi akadály. Több oldalról fölvetett kérdés az is, hogy nem teszi-e bizonytalanra a már kiadott rendelet sorsait is az a körülmény, hogy az alapjául szolgáló törvény életbe léptetése egyelőre még függőben van.

Könnyen beláthatjuk, hogy a törvény emittett rendelkezéseinek életbe léptetési tárgyi akadályba nem utózik. Ez abban megjelölt közigazgatási hatóságok már ma is gyakorolják a rendőri biraskodást; a büntetőparancs életbe léptetésének egyik föltétele se hiányzik, a főelbviteli határidő egyöntetű megállapítása pedig az e téren létező zűrzavar megszüntetése végett már régóta kívánatos. Ez ideig az volt e rendelkezések életbe léptetésének akadály, hogy a rendőri büntető eljárás részletes szabályozását tartalmazó rendelet még hiányzott. Most ez az akadály is elhárulván, a minisztérium abban a kedvező helyzetben van, hogy a törvénynek e rendőri biraskodásra vonatkozó rendelkezéseit haladéktalanul életbe léptetheti, mialt természetesen az ezt kiegészítő eljárási szabályzat is életbe lép.

De vajon alkalmasak-e a mai zavaros politikai viszonyok arra, hogy a kormány új döntő jelentőségű rendelkezést tegyen, — s ha erre a most működő, immar lemondott kormány nem alkalmas: vajon biztosítva van-e a rendelet sorsa bármily kormányváltozás esetére is.

Az kétségtelen, hogy a mostani lemondott kormány nem léptethet életbe valamely törvényt, mert csak felcírássérvonható parlamenti kormány teheti meg. A rendőri biraskodás új rendjének életbe léptetése tehát a valóság megoldásáig s az új parlamenti kormány működésének megkezdéséig elmarad.

De mi lesz, illetőleg mi történhetik ekkor? Hajlandók lesznek-e az új bel- és igazságügyminiszterek az elődeik által kiadott rendeletet magukévá tenni, — illetőleg: jogositva lesznek-e visszavonni és új rendelettel helyettesíteni? Mert ha igen: akkor a most kiadott rendelet sorsa a levegőben függ.

Ez azonban nem történhetik meg. A törvény, így különösen a büntető perrendtartás életbe léptetéséről szóló 1897. évi XXXIV. törvény cikk 28. szakasza s a már emittett 1901. évi XX. törvény cikk 22. szakasza alta-

laban a bel- és igazságügyminiszterekre bízta a rendelet kiadását. Hogy melyik kormánytagjai az illető miniszterek: ez közbömbös. Ha tehát a rendeletet a törvény által erre meghatalmazott miniszterek kiadták: ez a rendelet minden következő kormány miniszterével szemben is épp oly joghatályos, mint a minő azokkal szemben, a kik kiadták.

A kérdés általában az, hogy visszavonhatják és módosíthatják-e az illető miniszterek a törvény meghatalmazása alapján, tehát a törvényhozót helyettesítőleg kiadott szerzes rendeletet. A közlelőgás az, hogy az ily rendelet a törvényhozás hozzájárulása nélkül se vissza nem vonható, se nem módosítható. A kormány az alta, hogy e rendeletet kiadja, teljesen kimeríti azt a jogot, melyet a törvényhozás ráruházott. Ettől kezdve a rendelet épp oly erejű, mint maga a törvény és így ahhoz a törvényhozó hozzájárulása nélkül módosításokat eszközölni, avagy visszavonni nem lehet.

Ez általában elfogadott közjogi tétel. Ezzel szemben kivételnek csak akkor van helye, ha ezt a törvényhozó külön megengedi. Így a jelen esetben azt rendeli a törvény, hogy a kibocsátott rendelet a törvényhozásnak bejelentendő (1901. évi XX. törvény cikk 22. szakasz), — a belügyminiszter azonban, illetőleg e minisztérium fölhatalmaztatik, hogy az e törvény alapján kibocsátott rendeleteket a szükséghez képest módosíthatja (41. szakasz), — de a törvényhozásnak e módosításokat is köteles bejelenteni. (22. szakasz).

Ebből mindenekelőtt világos, hogy a most kiadott rendeletet a következő bel- és igazságügyminiszterek vissza nem vonhatják, mert ezt a törvény nem engedi meg, hanem csak módosíthatják, s hogy még ez utóbbi is csak a törvényhozás utólagos hozzájárulásával történhetik meg.

A rendelet sorsa tehát ennyiben biztosítva van. Csak életbe léptetésének határideje bizonytalan. Reméljük azonban, hogy az új kormány késedelem nélkül meghatározza a rendelet alapjául szolgáló törvény életbe léptetésének napját és ezzel eleget tesz annak a közhajtasnak, hogy a rendőri büntető biraskodás terén meióbb beálljon a rend és a jogbiztoság. A rendőri büntető bíróságok pedig célszerűen előkészíthetik az új rend életbe léptetését és alta ha a kibocsátott egységes eljárási szabályzatot behatóan tanulmányozzák, s a mennyire a fönálló rendelet megengedi, gyakorlatilag is alkalmazzák.

Ujdonságok.

Szentes, 1909. október 20.

— **Emlékeztető.** Csongrád varmegye törvényhatósági bizottsága a f. hó 22. én, hoinap délelőtt 10 órákor tartja rendes öszi ünnegyedés közgyűlését, a varmegyeház nagytermében.

— **Városi közgyűlés.** Szentes város képviselőtestülete a f. hó 22-én, pénteken délelőtt 9 órákor rendkívüli közgyűlést tart a túl a kurcai tanácskozó teremben. A közgyűlés egyetlen tárgya: A Horváth Mihály emlékbizottság megkeresése Horváth Mihály emlékének emelendő szobor felállításához anyagi támogatás megszavazása iránt.

— **Horváth Mihály emlékezete.** A Horváth Mihály emlékbizottság megkeresésére, melyet úgy Szentes város képviselőtestületéhez, mint Csongrádvarmegye törvényhatósági bizottságához intézett, a varmegye a f. hó 22-ki közgyűlésén a szobor és élettrajz javára 10000 korona hozzájárulást fog megszavazni. Szentes város képviselőtestülete pedig, ugyan-csak f. hó 22-én délelőtt 9 órákor, Horváth Mihály emlékeztetere rendkívüli közgyűlést tart s ott határoz a város hozzájárulásáról, mely nem maradhat el a megyéé mögött.

— **A közkórház kibővítése.** A varmegye kórházi bizottsága a f. hó 18-án délelőtt 10 órákor, C i c a t r i c s Lajos dr. alispán elnöklése mellett tartott üsésben foglalkozott, a varmegyei közkórház kibővítésére vonatkozó belügyminiszteri leirat értelmében, a kórház-kibővítés ügyével. Leiratában a belügyminiszter arról értesíti a varmegyét, hogy a kórház-kibővítést a maga erejéből eszközölheti s miután a kórházat leginkább szentesiek veszik igénybe, a költségek fedezéséhez kell, hogy Szentes is hozzájáruljon. A miniszter a maga részéről, külön tudóbojások osztályának létesítése céljára 40000 koronát ad. Az alispán erre előterjesztette, mely alapjai a varmegyének voínának a kórház-kibővítés céljára felhasználhatók. Ezekkel, a belügyminiszter által ígért 40000 koronával és Szentes nagyon szerény hozzájárulását véve számításba, ami ellenében viszont Szentes megszabadulna a külön járványkórház tartásának kötelezettségétől, együttesen mintegy 120000 korona állana a telekvásárlás és kibővítés céljára a varmegye rendelkezésére. A kibővítés megfelelő terület vétel útján, a kórházzal szemben, a Kurca tuisó partján eszközöltetnék hol is jól befesítendő területen egy külön tudóbojások pavilonja, 20 ágyra, külön elmebojások osztály 30 ágyra és külön járványosztály épüne egyelőre, olyan nagy területen, mely a kórház továbbfejlesztését hosszú időre biztosítaná. A bizottság ezekhez a javaslatokhoz egyhangúlag, beható eszmecserre után hozzájárult és így ezek szellemében kerül az ügy, valószínűleg a megfelelő telekvásárlások szerződéscélvel együtt a f. hó 22-ki megyegyűlés elé.

— **Istentisztelet a külterületen.** Papp Lajos reformatus körlelkész a f. hó 24-én, vasárnap délelőtt 9 órákor, az eperjes széli allami népiskolában istentiszteletet tart az azon lakó reformatus híveknek.

— **Tanári jubileum.** A helybeli all. főgimnázium tanári kara és ifjúsága szombaton folyó hó 23-án délelőtt ünnepeli D e r z s i K o v a c s Ferenc tanárnak 25 éves tanári jubileumát. Mivel az ünnepeltnek azt az ohajtasát, hogy a zajosabb nyilvános ünnepelést mellőzzék, figyelembe vette a rendező bizottság, ennél fogva valamennyi tanítványai délelőtt 10 órákor tartandó tanári üsés után küldött-ünnep útján fogják üdvözölni, ugyancsak küldött-ünnep útján üdvözölni a mostani növendékek is. A jubileum alkalmával mostani és volt tanítványai öszföndíjat alapítanak D e r z s i K o v a c s F e r e n c a l a p í t v á n y a címen a szentesi gimnázium olyan tanulóinak jutalmazására, kik a természetrajz tanulásában legkiválóbb eredményt mutatnak fel.

— **Halálozások.** Szentes két érdemes polgárának elhalálozásáról kaptunk a napokban szomorú hírt. K i s s Samuel nyug. gazdasztat az egyik halott, a gar.d. egyet érdemes választmányi tagja, aki a f. hó 18. án, 71 éves korban halt meg s D ó s a i György iparos, városi képviselő a másik, aki ugyanazon a napon költözött el az élok sorából. Mindkét érdemes polgártársunk temetése nagy részvétellel ment végbe.

— **A termés.** A mezőgazdaság állapota október 15. én, a gazdasági tudósítók hivatalos jelentései szerint a következő volt: A korai vetés szépen bokrosodik máris. Az alföldi és e. délyrészi varmegyékben főleg a késői vetés helyenkint a szárazság miatt hiányosan kelt és esőt kíván. Az öszi r e p c e v e t é s általában véve jól kelt. A t e n g e r i túlyomó részét már letörték és részben a szánt is levágták és betakarították. A ten-

geri kedvező körülmények közt történt beérése a termés eredményének újabb fokozására járult hozzá. A tengerivel az idén bevett terület összesen 4.866.827 kat. holdra becsülhető. A gazd. tudósítók legutóbbi becslése szerint országos átlagban kat. holdanként 9. 78 mm. termés ígérkezik, így tehát a várható országos termés mintegy 42.22 mmására becsülhető. A mult évben 37.07 millió mmásza termett. A b u r g o n y a a természet kevés kivétellel fölszedték, betakarították és jórészt már el is vermelték. A szedés munkája leginkább a magas hegyvidékeken folyik még. A termés eredménye a várakozásnak többnyire megfelel, a gumók általában elég nagyok, egészségesek és a hozam is elegendő nagy. Csak a magasabb hegyi vidék termése és ahol a pajor nagyobb kárt okozott, gyengébb a termés. A burgonyaterület ez évben 1.024.623 kat. hold volt. A tudósítók a természet átlagban mintegy 46.85 millió mmásza sara becsülik, tavaly 37.95 millió mmásza volt. Takarmány 37.95 millió mmásza termett. A k e r t i v e t e m e n y e k e t, a hüvelyeseket és káposztát részint betakarítják, részint már betakarították. Termésük túlnyomólag kielégítő, hüvelyesek és főleg a bab termése helyenkint nem felel meg a várakozásnak. A k a p o s z t a, kedvező őszi időjárás mellett jól fejlődő, a nyári szárazság okozta émaradottságát nagybőrségtől helyrehozta, feje többnyire elég nagy és tömör. Már viszik a piacra. A c u k o r r é p a és t a k a r m á n y r é p a termése többnyire kielégítő, helyenkint azonban nem érte el a kívánatos nagyságot, cukortartalma általában véve jó. A takarmányrépa termése azonban általában kedvezőbb a cukorrépaénál. A m e s t e r s é g e s t a k a r m á n y a, a r é t és l e g e l ő ismét fejlődött több helyett, habár csak igen szerényen, újabb sarju készítését és betakarítását tette lehetővé. A s z ő l ő minőségére a jó idő sokfelé kedvező hatott. A szüretelés igen változó, de túlnyomólag mennyiségre nézve gyenge eredményű. Több vidéken már be is fejezték. A g y ű m ö l e c s f á k termését majdnem mindenütt leszédteik. A gyümölcstermés gyenge. Aránylag még a körte és a dió termése a legjobb.

— Változás a csongrádi tanítókarban. A közoktatásügyi miniszter Balázs Anna állami népiskolai tanítónét Csongrádról a diósgyőri állami iskolához helyezte át, Csongrádra pedig az így megüresedett állásra Tary Maria okl. tanítónét nevezte ki.

— Rossz matéria. Néhány hónapja egy Bódog László nevű lelenfű került Csongrádra, aki e rövid idő óta már három helyen volt, mert mindenütt lopott és így elzavarták. A f. hó 6-án Mihálovič Rókustól lopott a fiu egy nyakékot. Ezen is rajtaesztett, a rendőrség hoppón fogta, a nyakék megkerült és mert a fiu megfogadta, hogy soha többé nem lop, nem lett bántó-dása. De nagyon rossz matéria lehet a gyerek, mert fogakozása nem tartott sokáig. A napokban két halaszasszony állított be Csongrádon dr. Dékány Bélához, a hitelben vettett hal árát kérni. Az orvos megpőldve tudata az asszonyokkal, hogy ő nem rendit halat senkítő, nem is vett, — ezek azonban a rendelést a következő céduálval igazoltak, melyen az orvos pecsétje is rajta volt: „Tisztelt Halász úr! Kérem a fiúnak 2 és félt kiölt szep pontyot adni, az árát tessék előjenni. Tisztelettel Dr. Dékány Béla.” — Az asszonyok erre a rendőrségre mentek, ahol a személyleírásról rögtön ráismertek Bódog Lászlóra. Erre a fiut bekísérte, valótóra fogták és elismerte, hogy bemenne az orvos szobájába, ott annak bélyegzőjével egy

papírdarabba lenyomatot csinált, aztán fölbe írta a levélkét és elment a halért. A halat nevelőanyjának, Turi Istvánnak adta át, azt mondva, hogy horoggal fogta, aminek bizonyosságul orrukat egy szöggel véresre szurkálta. A fiút a közgyám bevitte a lenlechazba, hogy javító intézetbe helyezték el.

— Javaslat a pénztárak egyesítésére. P a p p László városi főszámvévo igen udvös javaslatot terjesztett be a városi tanácsosh javáról, hogy az adópénztár a közpénztárral egyesíttessék s az egyeséges városi pénztárt egy pénztári tisztség kezelje. Körülbelül 15—16 éve annak, hogy lapunkban ugyanezt az eszmét behatóan tárgyaltuk, természetesen az új szolgálati beosztás tervezete nélkül, mert ez nem is tartozott akkor szorosan véve a kérdéshez, míg ma, éppen az adószámítási karban legutóbb nyilvánvalóvá tett visszaélések következtében ez is nagyon aktuális, sőt éppen ezek a visszaélések, illetve ilyeneknek a jövőben való lehető kiküszöbölése adta meg P a p p László főszámvévo nek az impulszust nemcsak arra, hogy javaslatával a városi tanácsosh forduljon, de arra is, hogy az egész adókezelés és pénztári szervezet dolgában kimerítő szolgálati utasítást dolgozva ki, azt is a tanács elé vigye. Az egyeséges pénztárkezelést az országban már több város behozta s az mindenütt jó bevált mert egységesebbé, egyszerűbbé, ez által könnyebben ellenőrizhetővé válik általa az adminisztráció ez az ága. A külön adópénztár voltaképpen expeditor ma. Pészedi az állami, ártéri és városi adókat, tisztán csak azért, hogy a befolyó pénz az illetékes pénztárakhoz továbbítsa és átszámlolja. Ezt a munkát, megfelelő számlázzal az egyeséges közpénztár is jól elvégezheti.

— Betörési kísérlet. A mult héten Csongrádon W e i s z Tivadár és S c h v a r c Izidor üzleteiben betörők jártak, betörésük azonban nem sikerült, mert — úgy látszik — a tolvajok, akik a kísérletet tették, ezen téren még gyakorlatlanok voltak.

— A dorozsmai katonaszökevény. Október elején vonult be az aradi második huszarezredhez R a c z 2 Antal dorozsmai legény, aki sohogy se tudott belenyugodni abba, hogy véget ért a dorozsmai vig élet. Addig mesterkedett, míg végre a folyó hó 7-én éjjel sikerült megszöknie nyári vaszonruhában a kaszarnyából. Nekivágott a sötét éjszakának és fазva dudaregve, hesszas bujdosas, sok szenvedés után eljutott makóra. Ott a külső városrész egy sötét utcájában húzta meg magát és varta a hajnalpirkadást. Az éhség rettenetesen elcsigázta. Tizenkét óra volt, mikor a rendőr arat haladt, ahol a sökevény meglapult. Közéledére a legény fölugrott és latsának eredt; a rendőr bünténytel neszelve, a nyomában. Az izgalmas hajsza nem tartott tovább öt percnél. Mas rendőrök is érkeztek, a sökevényt felültek és bekisérték a kapitányságra. Másnap reggel kihallgatták. Zubonyát kifordítva viselte, katonasapkáját ugy atformálta, hogy közönséges sapkanak látszott. Mezitább szökött meg, s arcaról leritt a kiállott izgalmak és szenvedés nyomán. Különbön tördelmesen beismerte, hogy katonaszökevény, nem bírta az úgynevezett g y ö n g y é l e t e t, azért határozta el, hogy világgá menjen. A makói rendőrség táviratilag értesítette az aradi honvédezredet a fogásról. Erre egy őrjárat ment Aradról Makóra, mely a sökevényt visszakisérte, fogolyként, az aradi varba.

— Fölsült dohánycsempész. S o ó s Ádám pénzügyöri fövögyázó a f. hó 18-án este a V á s a r h e l y i ú t o n egy kocsiat felt figyelmezzé, mert a kocsin ülő ember ahogy öt meglátta, hátra-hátra fordult és gyorsabb ütétesre noszogtatta fáradt lovát. A fövögyázó a kocsi után eredt, mikor azonban beerte és a gyepfűszárat megragadta, az ember a lovat a hagsóra lépő föügye-

lőnek fordította, maga pedig leugorva a kocsirol, elfutott. A lö ódalba rugta S o ó s Ádámot, aki leesett ugyan erre a fölhágoról, de a gyepfűszárat nem bocsátotta el, hanem más irányba terelte vele a járművet, aztán, hogy a lö megcsendesedett, megvizsgálta a kocsi tartalmát és ekkor kiderült, hogy gyanúja alapos volt, mert a kukoricaszár alatt jóféle szüdohány volt nagy mennyiségben elhelyezve. A föügylő, miután sérülést a kiséri patikában bekötözték, a fötőzsédehét hajtattott s ott lerakatta az 1 mm. dohányt. A kccsi tulajdonosa még nem került meg.

— Verőfényes ősz. Az ősz m e l o n c h ó l í j a e, melyet a költők annyiszor megénekelték, eltűnt és helyébe friss, vidám nyári hangulat költözött. Egy-két napos őszi időnk volt október elején és már a feleltökbelen is dideregünk, amikor hirtelen változás történt és a nyar, amelyről azt hittük, hogy már elköltözött tőlünk, ismét visszatért egy kis bucsúzóra. A rövid parnapos őszi hideg csipésétől megsarguit falevél és fonnyadásnak induló viragok ut erőre kaptak és az első nyári fuvaltra éledni, ébredzeni kezdtek újint az ifjúdo természetben. Valóságilag nyár van az őszben, amely a mostáni szokatlan képében emlékeztet az elvirággott asszonyra, aki arcanak rancait mesterségesen eltüntet, habár jól tudja, hogy azok visszateknek, éppen úgy, mint a szomorú ősz, amely egy időre átengedte még a helyét egy kései nyárnak, de azért kéllehetetlenül megjelen nemsokára a maga zord hangulatával hogy uralkodják, amíg föl nem váltja, ki nem szorítja helyéről a természet örök rendjében a hideg, zuzmarás, fagyos és kietlen tél.

* Érdekes Sam. Heckscher sehr, hamburgi bankházának lapunk mai számában megjelent Szerencse jelentése. E bankház az itt és a környék történt nyeményeknek pontos és titoktartó kifizetésével olyan jó hírnévre tett szert, hogy mai hirdetésére e helyütt is m i n d e n k i figyelmét fölhívjuk.

ANGOL-KÖR

tönkre fogja tenni az Ön gyermekének egészségét, ha nem tesz ellőne gyorsan valamit.

Scott csukamajolaj Emulsiója

megzúntait az angolok, megerősíti a csontokat és egészséges hússal borítja azokat.

Azonfelül, és ez az, amit tapasztalt szülők tes je s értéke szerint meg tudnak becsülni — semmi nehézséggel nem jár a kis szenvedőt rabálni arra, hogy a

Scott-féle Emulsió-t

bevegye, mert kellemes, tejeles íze van. A gyermek megemésztí, még ha a tejűlt undorodik is.

Az Emulsió vásárlásánál a Scott-féle módszered-
Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.
jegyet — a halaszt kérijük figyelembe venni.
Kapható minden gyögytárban.

Színház.

Telt házat vonzott s z o m b a t o n este a színházba a P i l l a n g ö k i s a s z s z o n y e és a P a r a s z t b e c s ű l e t előadása. Az előbbi nálunk már nem újdonság, de bájos egyszerű meséje vonzóvá teszi, az utóbbi nemcsak újdonság, de opera is — ami alig egy alkalommal került még szentesi színpadon előadásra. Ezeknek hat méltán

szólt a közönség nagy érdeklődése. Bocásuk mindjárt előre, hogy a közönség várakozásában nem csalódott. Pillangó kisasszony meséjének tartalmát bájos közvetlenséggel ismertette meg, prologusban Halász Ilonka, a címszerep pedig, bár a drámai alakítás nem vág temperamentumához, Szalontai Ferike sok kedves vonással ruházta föl, ami alakításának különös varázst adott. Az est sikerének oroszán része azonban a **Parasztbecsülete** operára, a főbb szereplőire és a finoman díszkört zenekíséret precizitására esett **Kérynyi Adél** Szantuzája elsőrendű alakítás, játék és ének dolgában egyaránt. Hangfésztése bravúros és minden regiszterben tisztán, üdén cseng ez a hang a nehéz, fárasztóan nagy szerepen végig. Jó partnere volt, **Szantó** (Turiddu), akit a hangja ha édességét lecsiszolja, a legjobb tenoristák sorába fog emelni. Hatalmas öblös baritonhang a **Csáky-é** (Alfó), aki színésznek is kiváló s pompásan váltak be **Tamássy Józsa** (Lolo) és **Szalontai Ferike** (Lucio) is, míg a zenekar és a kar a legnagyobb dicsőre méltóan működött közre az est zajos sikerében.

Vasárnap délután a **Varázskeringő**, este a **Táncos huszár** ment, mind a kettő zsúfolt ház előtt.

Hétfőn a **Kamélias hölgy** került színe, a cím szerepben **Saári Margittal**, ki e paradés szerepben jutott voltképpen először abba a helyzetbe, hogy művészi egyéniségét megismerjük. Kiváló alakítást nyújtott **Sönyves** (Armand) méltó partnere volt.

Felelős szerkesztő: **BÁNFALVI LAJOS.**

Kiadótulajdonos: **»Szentés és Vidéke«** könyvnyomda.

Értesítés.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget és a vendéglős és italmérő urakat, hogy a **Weisz-udvarban** (Kossuth-útca)

sörraktárt

létesítettünk, ahol állandóan raktáron tartunk friss töltésű palack és hordós-söröket.

Tisztelettel:

Dreher Antal

részv. társ. Kőbányai söröződének képviselője.

Legnagyobb nyeresemény
esetleg
600.000 márka.

Szerencse-jelentés!

A nyereseményekért
az állam
kezeskedik.

Meghívás a Hamburg állam által garantált nagy pénzsisorsolás nyeresemény-eséjeiben való részvételre, a melyben okvetlenül

9 millió 841.476 márkát kell nyerni.

Legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben
600000 márka.

Nevezetesen:	Főnyeresemények:
560000 márka:	300000 márka:
550000 "	200000 "
540000 "	100000 "
530000 "	60000 "
520000 "	50000 "
510000 "	45000 "
305000 "	40000 "
303000 "	30000 "
302000 "	20000 "
	15000 "
	10000 "

stb.

Osszesen a sorsjáték, mely 7 osztályból áll, 100000 sorsjegyet tartalmaz 48405 nyeresémnyel és 8 prémiummal, úgy, hogy közel

az összes sorsjegyek felének nyerni kell.

A nyeresemények osztályról-osztályra emelkednek, nevezetesen az I. osztály legfőbb nyereséme eseti. 500000 márka, a 7-ik osztályé eseti, 600000 márka.

A sorsjegyek hivatalos ára az I.-ső osztályban egész sorsjegyéért 6 marka = 7 kor., fél sorsjegyé 3 marka = 3 kor. 50 fill., negyed sorsjegyé 1.50 marka = 1 kor. 75 fillér.

Az államcímre ellátott hivatalos sorsolási tervet, melyből a következő osztályokra való befizetések, valamint a pontos nyereseményjegyzék kitérnek, kívánatra ingyen és bérmentve megküldöm.

Minden résztvevő a megtörtént húzás után megkapja a hivatalos sorsolási jegyzéket.

A nyeresemények, az állam által biztosítva, pontosan kifizettetnek. Megrendeléseket kérem azonnal, legkésőbb **október 29-ig**

Samuel Heckscher sehr. Bankgeschäft, Hamburg 36.

cimre intézendő.

Itt levágandó.

Megrendelő levél Heckscher Sámuel Sehr, Banküzletének, Hamburg 36.

Küldjön nekem) egész sorsjegyet, 6 marka = 7 kor.
) fél " " 3 " " = 3 kor. 50 fill.
) negyed " " 1.50, " = 1 kor. 75 fill.

Cim: _____

A sorsjegyek árát mellékelve küldöm) A szükségtelen sorok
postautalványon " ") atházandók.
2--1 sziveskedjek átvenni.)

Eladó egy jó

nagy mángorló.

II. Kerület. Deák Ferenc útca 49. sz.

A Szentési Központi Takarékpénztár R.-társaság

Kölcsönt ad:

Váltóra,
ház- és földbirtokra

Előleget nyújt:

Értékpapírokra, árúkra és mező-
gazdasági terményekre.

Takarékbetétet:

cifogad, azokat adómentesen
kamatoztatja.

Tűz és jegkár ellen:

biztosításokat felvesz és
életbiztosításokat köt.

Elvállalja:

leterhelt házak és földbirtokok rendezését,
valamint házak, földek adásvételét a legelő-
nyösebb feltételek mellett.

Hosszú lejáratú:

törlesztéses felmondhatatlan kölcsönt ad és
közvetít 10-től 65 évre, régi kölcsönöket
kicsérél.

Heti betéteket:

4 éves csoportokban 1 koronás heti befizet-
téssel alakít és a betéteseket üzleti nyereség-
ben részesíti.

A SZENTESI KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.